

het fleschje konden vallen. Ten overvloede stond boven op het kistje geschreven: « Dit boven, levende insecten. »

Moet het transport over zeer groote afstanden geschieden, dan kan de boven beschreven wijze van verpakking toegepast worden met de kleine wijziging, dat in plaats van het fleschje een bloempotje komt, waarin de voederplant geworteld is.

R. A. POLAK.

Een abnormale cocon van *Saturnia pyri* Schiff.

Bij eene zending cocons van *Saturnia pyri* Schiff. voor het Insectarium, ontving ik er één, welke de opening met het eigenaardige, veerende sluitapparaat mist en dus geheel gesloten is.

R. A. POLAK.

Ontijdig verschijnen van de imago van *Psilomastix lapidator* Grav.

In November 1903 verscheen uit eene pop van *Papilio machaon* L. eene imago van *Psilomastix lapidator* Grav. in het Insectarium van Artis bij eene temperatuur, welke weinig van die der buitenlucht verschilde.

De gewone tijd hiervan valt ongeveer te zamen met dien van het uitkomen der vlinders van *Papilio machaon* L.

R. A. POLAK.

***Papilio machaon* L. in 1902 en 1903.**

Papilio machaon L. schijnt gedurende de natte en koude zomers van 1902 en 1903 zeer spaarzaam voorgekomen te zijn. In 1902 kon ik inlandsch noch buitenlandsch levend materiaal van deze soort voor het Insectarium machtig worden. Ik heb er toen herhaaldelijk om gevraagd in de « Entomologische Zeitschrift, Central-Organ des Entomologischen Internationalen Vereins ». In

dit tijdschrift kwam in 1902 ook geene enkele aanbieding van rupsen of poppen van *Papilio machaon* voor, terwijl die in andere jaren zeer veel worden aangeboden. In 1903 ontmoette ik slechts ééne aanbieding.

R. A. POLAK.

Iets over *Saturnia pavonia* L.

In 1902 kweekte ik deze soort uit eieren, afkomstig van een te Zeist gevangen vlinder. Als resultaat kreeg ik einde Juli ongeveer vijftig cocons. Nadat ik de poppen eenigen tijd aan de winterkoude had blootgesteld (men herinnere zich, dat zich de winter van 1902 op 1903 zeer koud inzette), bracht ik ze einde December in een verwarmd vertrek. Hoewel *Saturnia pavonia* L. zich door warmte gewoonlijk zeer gemakkelijk laat vervroegen, verschenen de vlinders gedurende den winter niet, zelfs niet toen de normale tijd (einde April, begin Mei) voor het uitkomen daar was. Enkele vlinders verschenen eerst in het laatst van Juni en in 't begin van Juli, de laatste den 4den Juli. De poppen, welke toen nog niet uitgekomen waren, overwinteren nu voor de tweede maal. Dat de poppen soms twee keer overwinteren, wordt ook door Standfuss vermeld, maar 't schijnt toch zelden voor te komen. Ik heb het bij genoemde soort nog nimmer, behalve in 't meegedeelde geval, waargenomen, ofschoon ik haar herhaaldelijk gekweekt heb.

De na de eerste overwintering uitgekomen vlinders hebben eene vale tint, zoodat ze er uitzien als oude, verbleekte exemplaren uit eene slecht verzorgde collectie.

Van de rupsen uit hetzelfde broed stond ik er eenige af aan den heer Bouman te Amsterdam. Deze plaatste zijne cocons gedurende den winter in een onverwarmd vertrek. Ze kwamen alle op den gewonen tijd uit en de vlinders waren normaal van kleur.

R. A. POLAK.
